

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

МЕТОДИКА КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ

ПРИ ПОРУШЕННЯХ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ТА МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підготовки бакалавра

спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

за спеціалізацією 016.02 Корекційна психопедагогіка

освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Силабус освітнього компонента «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Корекційна психопедагогіка), за освітньо-професійною програмою «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Розробник: Рібцун Юлія Валентинівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Брушневська І. М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: _____

(Кузава І. Б.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта (016.02 Корекційна психопедагогіка) <u>Освітньо-професійна програма</u> Корекційна психопедагогіка та логопедія <u>Освітній рівень</u> бакалавр	<u>Нормативна</u>
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u> 4 </u>
		Семестр <u>8-ий</u>
		Лекції – <u>30 год</u> Практичні – <u>30 год.</u> Лабораторні – <u>16 год.</u>
		Самостійна робота <u>64 год.</u>
ІНДЗ: <u>є</u>	Консультації <u>10 год.</u>	
Мова навчання <u>українська</u>	Форма контролю: <u>екзамен</u>	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові Рібцун Юлія Валентинівна
 Науковий ступінь кандидат педагогічних наук
 Вчене звання старший науковий співробітник
 Посада доцент
 Контактна інформація 0674213059, logojuli@i.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вивчення освітнього компонента «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності» розроблений відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Корекційна психопедагогіка). Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності» спрямоване на висвітлення науково-теоретичних аспектів формування мовленнєвої функції у дітей з порушеннями аналізаторних систем, опорно-рухового апарату, інтелекту, раннього дитячого аутизму, комплексних порушень психофізичного розвитку; вироблення уміння будувати корекційний процес, орієнтуючись на компенсаторні можливості дитини, враховуючи її вікові та особистісні особливості.

2. Пререквізити

Для освоєння освітнього компоненту використовують знання, вміння і навички, сформовані під час вивчення ОК «Основи невро- та психопатології», «Неврологічні основи логопедії», «Клініка інтелектуальних порушень», «Вступ до корекційної психопедагогіки та логопедії», «Психологія дітей з інтелектуальними порушеннями», «Логопсихологія», «Педагогіка інклюзивної освіти», «Основи корекційної психопедагогіки», «Корекційна психопедагогіка з практикумом», «Логопедія з практикумом», «Мовленнєві та сенсорні системи і їх порушення», «Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей з

інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями», що полегшить складання атестаційного іспиту.

Постреквізити. Освоєння даного освітнього компонента є необхідною основою для подальшого складання атестаційного іспиту.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення освітнього компонента є забезпечення студентів знаннями про специфічні особливості проведення корекційної та логопедичної роботи з дітьми із церебральним паралічем, порушеннями слуху та зору, інтелекту, раннім дитячим аутизмом, комплексними порушеннями психофізичного розвитку; про вироблення навичок проведення комплексного обстеження, організацію корекційних занять, які спрямовані на подолання інтелектуальних та мовленнєвих труднощів у дітей зазначених категорій.

4. Програмні компетентності

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» у ході вивчення ОК «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності» у здобувачів вищої освіти необхідно сформулювати інтегральні (ІК), загальні (ЗК) і фахові (спеціальні) (СК) компетентності, а саме:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб із особливими освітніми потребами

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної

інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

СК-18. Здатність будувати педагогічні й соціальні стосунки на основі загальнолюдських та національних цінностей; поєднувати сучасну спеціальну та інклюзивну освітню практику з глибоким осмисленням теорій і технологій видатних педагогів, психологів, лікарів, філософів.

СК-19. Здатність застосовувати науково-обґрунтовані знання про психологічні закономірності та соціальні чинники розвитку осіб з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвиткового і навчально-реабілітаційного процесів.

Результати навчання (РН)

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН4. Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами

РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу

дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

PH15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

PH16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

PH17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

PH19. Знати природу психічних явищ, ідентифікувати психологічні проблеми, розуміючи закономірності розвитку і функціонування психічних явищ в контексті вирішення професійних завдань у корекційній роботі з дітьми з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями.

PH22. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички оперування фаховою термінологією.

PH23. Володіння базовими уявленнями про основи філософії освіти, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контролю-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Сам. роб.	Конс.	Бали
<i>Модуль 1. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності</i>							
Тема 1. Корекційна робота при порушеннях пізнавальної діяльності: науково-теоретичні аспекти	9	2	2		5		ДС, РМГ, УО, ІРС / макс. кі-сть балів за практ. заняття – 2, лаб. заняття -1\2
Тема 2. Діти інтелектуальними труднощами: зміст корекційної роботи	3	12	2	4	5	1	ДС, РМГ, ІРС /4

Тема 3. Корекція дітей з порушеннями інтелектуального розвитку раннього віку	11	2	2	2	5		ДС, РМГ, ІРС /3
Тема 4. Зміст і організація корекційної роботи з дітьми, які мають порушення пізнавальної діяльності, у різних типах закладів	11	2	2	2	5		ДС, РМГ, ІРС /3
Тема 5. Корекційне спрямування освітнього процесу та надання комплексної допомоги дітям з порушеннями інтелектуального розвитку	13	2	2	2	5	2	ДС, РМГ, ІРС /3
Тема 6. Реалізація корекційно-розвиткового компоненту інклюзивного навчання учнів з інтелектуальними труднощами різного ступеня прояву	8	2	2		4		ДС, РМГ, ІРС /2
Тема 7. Корекційні можливості педагогічних і психотерапевтичних технологій у навчанні та вихованні дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	12	2	2	2	4	2	ДС, РМГ, ІРС /3
Разом за модулем 1	76	14	16	8	33	5	20
<i>Модуль 2. Методика корекційної роботи при порушеннях мовленнєвої діяльності</i>							
Тема 1. Організація логопедичної допомоги дітям з функціонально-зоровими труднощами	9	2	2		5		ДС, РМГ, ІРС /2
Тема 2. Особливості логопедичної роботи з функціонально-слуховими труднощами	11	2	2		5	2	ДС, РМГ, ІРС /2
Тема 3. Корекція мовленнєвих порушень у дітей з фізичними труднощами на рівні опорно-рухового апарату	11	2	2	2	5		ДС, РМГ, ІРС /3
Тема 4. Специфіка логопедичної роботи з дітьми з інтелектуальними труднощами	17	4	4	2	6	1	ДС, РМГ, ІРС /5
Тема 5. Розвиток комунікативної функції дітей з соціоадаптаційними	11	2	2	2	5		ДС, РМГ, ІРС /3

труднощами на рівні розладів спектру аутизму								
Тема 6. Організація логопедичної допомоги дітям із комбінованими порушеннями	15	4	2	2	5	2	ДС, РМГ, ІРС /3	
Разом за модулем 2	74	14	14	8	31	5	18	
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)							Бал	
Модульна контрольна робота 1								30
Модульна контрольна робота 2								30
ІНДЗ								2
Інше (вказати)								
Всього годин / Балів	150	30	30	16	64	10	100	

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Ознайомитись з сучасною нормативно-правовою базою інклюзивного навчання, законспектувати основні положення.

2. Корекційно-абілітаційні технології у навчанні учнів з інтелектуальними та комбінованими порушеннями розвитку

3. Соціалізація осіб з психофізичними порушеннями

4. Корекційна спрямованість занять з формування елементарних математичних уявлень (образотворчого мистецтва, трудового навчання, фізичного виховання) у дітей з порушеннями інтелектуального розвитку (на вибір)

5. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями

6. Робота з батьками як важлива складова комплексного психолого-педагогічного супроводу дітей з інтелектуальними (фізичними, функціонально-мовленнєвими, функціонально-слуховими, функціонально-зоровими, соціоадаптаційними) труднощами (на вибір)

7. Інноваційні підходи до корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами

8. Специфіка розвивальних логопедичних занять з дітьми з інтелектуальними (фізичними, функціонально-слуховими, функціонально-зоровими, соціоадаптаційними) труднощами засобами дослідницької (образотворчої, здоров’язберезувальної, творчої, рухової) діяльності (на вибір)

9. Проаналізувати стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі, законспектувати одну з них

10. Педагогічна підтримка дітей раннього та дошкільного віку з порушеннями слуху (зору, мовлення, інтелекту, опорно-рухового апарату) та їхніх батьків (на вибір)

6. Політика оцінювання

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **40**.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, письмового або комп'ютерного тестування) та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом згідно за окремим графіком. Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить, як правило, не більше як **60**.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни). Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань здобувачів освіти з ОК «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності» здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 28.06.2022 р. за 100-бальною шкалою.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності» виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силябусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів.

Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач складає іспит у формі письмового або комп'ютерного тестування. У цьому випадку на іспит виносяться 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Програма іспиту затверджується на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Складання та перескладання іспиту проводиться згідно розкладу. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оцінка за складання іспитів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у лінгвістичну та шкалу ECTS.

Питання до екзамену:

1. Розкрийте поняття корекційної роботи, схарактеризуйте основні теоретичні положення.
2. Зазначте принципи, методи корекційної роботи з розвитку мовлення, опишіть умови її реалізації.
3. Визначте відмінності між корекційною, освітньою, виховною, розвивальною роботою в закладах освіти спеціального (інклюзивного) спрямування
4. Розкрийте зміст роботи команди психолого-педагогічного супроводу
5. Проаналізуйте структуру мовленнєвої діяльності у наукових працях вітчизняних учених.
6. Порівняйте стан сформованості основних компонентів мовленнєвої діяльності за умов онто- та дизонтогенезу (використовуйте схеми, таблиці)
7. Опишіть загальну картину мовленнєвої діяльності дітей з інтелектуальними труднощами.
8. Зазначте ключові аспекти лого- та психодіагностики різних складових мовленнєвої діяльності дітей з інтелектуальними труднощами.
9. Схарактеризуйте стан сформованість мовлення у дітей дошкільного віку з порушеннями інтелекту.
10. Проаналізуйте стан сформованості усного та писемного мовлення здобувачів початкової освіти з порушеннями інтелектуального розвитку.
11. Доведіть важливість ранньої пропедевтичної роботи з розвитку мовлення з дітьми з особливими освітніми потребами
12. Розкрийте закономірності корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в залежності від віку, категорії та ступеня освітніх труднощів.
13. Проаналізуйте схожість і відмінності проведення корекційної роботи з дітьми з фізичними, інтелектуальними та функціональними труднощами
14. Компенсаторна основа подолання освітніх труднощів у дітей різних вікових груп
15. Розкрийте важливість логопедичної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами
16. Назвіть ігрові прийоми з розвитку зв'язного мовлення дітей з інтелектуальними труднощами
17. Надайте приклади дидактичних ігор і вправ з розвитку фонетико-фонематичної мовлення дітей з функціонально-слуховими труднощами
18. Проілюструйте можливості використання ігрових методів на корекційних заняттях з формування лексики дітей з функціонально-зоровими труднощами
19. Порівняйте зміст корекційної роботи з розвитку мовлення з дітьми з інтелектуальними труднощами різних ступенів прояву
20. Назвіть основні методи та прийоми корекційної роботи з розвитку мовлення дітей з функціональними мовленнєвими труднощами
21. Проаналізуйте специфіку корекційної роботи з розвитку мовлення з дітьми з функціонально-зоровими труднощами.

22. Зазначте особливості корекційної роботи з розвитку мовлення з дітьми з функціонально-слуховими труднощами.

23. Охарактеризуйте корекційну роботу з розвитку мовлення дітей з фізичними труднощами

24. Розкрийте сутність корекційної роботи з розвитку мовлення з дітьми з соціоадаптаційними труднощами

25. Проаналізуйте корекційну роботу з розвитку мовлення у дітей з комплексними порушеннями розвитку

26. Простежте взаємозв'язок роботи команди психолого-педагогічного супроводу з сім'єю дитини з особливими освітніми потребами

27. Схарактеризуйте надання логопедичної допомоги дітям з особливими освітніми потребами в Україні

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2 бали	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
1,5 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки
1 бал	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Таблиця 4

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає

			мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перекладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основні:

1. Базима Н. В., Качуровська О. Б., Коломієць Ю. В., Мартиненко І. В. Дитина з труднощами в навчанні в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / за ред. І. В. Мартиненко, М. К. Шеремет. К. : ДІА. 2019. 148 с.
2. Базима Н. В. Розвиток мовлення дітей з аутизмом. К. : Літера ЛТД, 2019. 144 с.
3. Дитина з особливими освітніми потребами: медичні та психолого-педагогічні аспекти розвитку, навчання і виховання: навч.-метод. посіб. / уклад. Бойчук Ю. Д, Сіліна Г. О., Васильєва К. І., Галій А. І., Голуб Н. М. та ін. Х., 2014.
4. Довгопола К. С. Комплексна програма розвитку дитини з порушеннями зору раннього віку «Маленькі долоньки». Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 67 с.
5. Кузікова С. Основи психокорекції : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2021. 336 с.
6. Кульбіда С. В., Литовченко С. В., Жук В. В., Литвинова В. В. Учні початкових класів із порушеннями слуху: навчання та розвиток : навч.-метод. посіб. Х. : Вид-во «Ранок», 2020. 144 с.
7. Легкий О. М., Курінна В. Р., Кондратенко С. В. Корекційно-розвивальні технології для розвитку дітей з порушеннями зору : навч.-метод. посіб. К. : ІСПП, 2023. 98 с.
8. Логопедія : підруч. / за ред. М. Шеремет, К. : ВД «Слово», 2018. 856 с.
9. Литовченко С. В. Діти з порушеннями слуху раннього та дошкільного віку: навчання та супровід : моногр. К. : «ФОП Симоненко О. І.», 2020. 356 с.
10. Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі. К. : Квант-Раціо, 2021. С. 71-82. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730624>
11. Миронова С., Чопік О. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручн. Кам'янець-Подільський : КПНУ, 2023. 332 с.
12. Рібцун, Ю. В. Долаємо бар'єри, формуємо компетентності. Діти з особливими мовленнєвими потребами в умовах сучасного закладу дошкільної освіти. *Палітра педагога*. 2021. № 3. С. 3-8. URL: https://logoped.in.ua/wp-content/uploads/2021/06/%D0%9F%D0%9F_3_2021.pdf
13. Рібцун Ю. В. Використання логопсихосинергетичного підходу у задоволенні особливих мовленнєвих потреб. *Věda a perspektivy*. № 1(8). 2022. С. 164-175. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729772/>
14. Рібцун Ю. В. Концептуально-теоретичні основи корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. *Development trends in special and inclusive education in the context of the European dimension: theory and practice*: Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 189-204. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/742287>
15. Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічна підтримка дітей із функціонально-зоровими труднощами в умовах війни. *Діти з порушеннями зору: від задатків до обдарованості. Дитина в умовах війни* (в рамках Всеукраїнського онлайн-марафону до Дня науки) : матеріали Всеукраїнського тифлофоруму 16 травня 2022 р. К. : ІСПП, 2022. С. 50-58. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/731391/>
16. Рібцун Ю. В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток. Львів : Світ, 2020. 264 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730353/>
17. Рібцун Ю. В. Ширшає коло друзів. Рівні права, рівні можливості, кроки до успіху. К. : ТОВ «Поліпринт», 2021. 64 с.

18. Чеботарьова О. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Трикоз С. В., Бобренко І. В. Теоретичні та методичні засади реалізації змісту освіти дітей з порушеннями розумового розвитку : моногр. К. : ІСПП, 2017. 280 с.

19. Чеботарьова О. В., Гладченко І. В. Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку: навчання та розвиток : навч.-метод. посіб. Х. : Вид-во «Ранок», 2020. 128 с.

20. Чеботарьова О. В., Коваль Л. В., Данілавичюте Е. А. Дитина із церебральним паралічем. Х. : Ранок, 2018. 40 с.

Додаткові:

1. Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічна підтримка дітей п'ятого року життя із лексико-граматичними труднощами : навч.-метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 204 с.

2. Гаврилов О. В. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. 308 с.

3. Гладких Н. Методи роботи з дітьми, які мають інтелектуальні порушення. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-pratsyuvaty-z-ditmy-z-intelektualnyimi-porushennya-metody-ta-porady-2/>

4. Голуб Н. М. До проблеми ранньої діагностики та профілактики порушень в розвитку мовлення у дітей з органічною патологією ЦНС. *Медико-психологічні проблеми дефектології*. Херсон, 2001.

5. Костенко Т., Довгопола К. Нова українська школа: формування у молодших школярів навичок конструктивного спілкування: навч.-метод. посіб. Х. : Вид-во «Ранок», 2021. 176 с.

6. Легкий О. М., Костенко Т. М., Довгопола К. С., Кондратенко С. В. Виховання і розвиток дітей з порушеннями зору : метод. реком., К. : ІСПП, 2020. 179 с.

7. Легкий О. М., Курінна В. Р. Ігрові технології в дошкільній освіті для дітей з порушеннями зору: метод. рек. К. : ІСПП, 2022. 108 с.

8. Литовченко С. В., Жук В. В., Литвинова В. В. Педагогічна підтримка дітей раннього та дошкільного віку з порушеннями слуху та їхніх батьків в умовах воєнного стану: навчально-методичний посібник. К., 2023. 123 с.

9. Литовченко С. В., Жук В. В., Литвинова В. В. Програма розвитку дітей раннього та дошкільного віку з порушеннями слуху. К., 2023. 188 с.

10. Мартиненко І. Характеристика комунікативних рис особистості в дітей старшого дошкільного віку з системними порушеннями мовлення. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2015. №4 (76). С. 33-43.

11. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення : навч. посіб. К. : ВД «Слово», 2019. 312 с.

12. Рібцун Ю. В. Дитина з порушенням інтелектуального розвитку в інклюзивному класі. *Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти*: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. 9 листопада 2021 р. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. С. 214-217. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/728853/>

13. Рібцун Ю. В. До питання створення універсальних освітніх програм для дітей з особливими мовленнєвими потребами. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2022. № 1 (105). С. 53-68. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730169/>

14. Рібцун Ю. В. Запобігти, захистити, допомогти. Діти з особливими мовленнєвими потребами в умовах воєнного стану. *Вісник науки та освіти*. 2022. № 2. С. 202-213. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/731467/>

15. Рібцун Ю. В. Здобувачі початкової освіти з особливими мовленнєвими потребами: взаємозв'язок когнітивної та мовленнєвої сфер. *Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти* : зб. тез доповідей IV Всеукр. наук.-практ. конф. (16-19 травня 2024 р., Луцьк). С. 212-216. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-pedahohichnoyi-osvity-ta-sotsialnoyi-roboty>
16. Рібцун Ю. В. Логопедія. Логопсихологія. Понятійно-термінологічний словник. К. : ІСПП, 2022. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/731696/>
17. Рібцун Ю. В. Психологічні аспекти навчально-виховної роботи з молодшими школярами з когнітивною недостатністю. *Горизонти освітньої інклюзії: витоки становлення, сучасний стан, перспективи розвитку* : зб. тез доповідей наук.-метод. семінару (29 вересня-1 жовтня 2022 р., м. Луцьк). Луцьк, 2022. С. 101-106
18. Рібцун Ю. В. Освітній курс на євроінтеграцію: рівні підтримки дітей з порушеннями темпо-ритмічної складової мовлення. *Сучасні тенденції розвитку науки та освіти в умовах євроінтеграції* : тези доповідей і статей учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (29-30 березня 2022 р., м. Вінниця). Вінниця : Вінницький кооперативний інститут, 2022. С. 95-98. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730373>
19. Рібцун Ю. В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу. Х. : ВГ «Основа», 2013. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/5997/>
20. Ферт О. Г. Диференційований підхід до дітей з порушеннями психічного розвитку в інклюзивному освітньому процесі: дис. ... д-ра пед. наук зі спец.: 13.00.03 – корекційна педагогіка. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2020. 506 с.
21. Хрестоматія з логопедії / уклад. С. В. Федоренко, І. С. Марченко. К. : Вид-во «Книга-плюс», 2019. 496 с.
22. Чеботарьова О. В., Гладченко І.В. Поради батькам і педагогам. Метелики в обладунках. Діти з ДЦП. Х. : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2019. 48 с. URL: <https://www.ranok.com.ua/ru/info-poradi-batqkam-i-pedagogam-meteliki-v-obladunkakh-diti-z-dtsp-25235.html>
23. Чеботарьова О. В., Гладченко І.В. Поради батькам і педагогам. Сонячні діти. Діти із синдромом Дауна. Х. : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2019. 32 с. Режим доступу: <https://www.ranok.com.ua/ru/info-poradi-batqkam-i-pedagogam-sonyachni-diti-diti-iz-sindromom-dauna-25236.html>
24. Шульженко Д. І. Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей : моногр. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова. 385 с.
25. Brushnevskaya, I., Ribtsun, J., Stasiuk, L., Piina, N., Vasylehko, I., & Kolodiazna, V. *Psycholinguistic Preconditions of Speech Formation of Children with General Speech Retardation*. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 2021. 12(4). P. 263-277. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729330/>
26. Marchuk, O., Holiiad, I., Boiko, V., Ribtsun, Y., Bogdan, Z., & Lukashenko, K. (2024). Holistic Education: the Unity of the Intellectual and Emotional Sphere. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 16(2), 666-677. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/741224>
27. Ribtsun Y., Bielova O., Korolenko V., Bolotnykova T., Govorun O., Myttseva O. Personality Development in the Paradigm of Current Neuropedagogy. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. Volume 14, Issue 4, December 2023. P. 388-403. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/738458>